

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Філологічні зошити. Літературознавство:

ЗБІРНИК СТУДЕНТСЬКИХ
НАУКОВИХ СТАТЕЙ

ВИПУСК II

Рівне – 2014

ББК 83
Ф 54
УДК 82

Філологічні зошити. Літературознавство: зб. студ. наук. ст. Вип. II / ред. кол. Б. М. Кир'янчук [та ін.]. – Рівне : РДГУ, 2014. – 120 с.

У збірнику вміщені студентські наукові розвідки, результати бакалаврських та магістерських досліджень з актуальних проблем українського літературознавства, теорії літератури, компаративістики та методики викладання української літератури. Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, студентами, вчителями-словесниками.

Рекомендовано до друку рішенням кафедри української літератури
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 2 від 25 лютого 2014 р.)

Рецензент:

ШАНЮК В.І., кандидат філологічних наук, доцент (Національний університет водного господарства і природокористування).

Редакційна колегія:

ЗАХАРЧУК І.В., доктор філологічних наук, доцент;
БЕСТЮК І.А., кандидат філологічних наук, доцент;
КИР'ЯНЧУК Б.М., кандидат філологічних наук, доцент (головний редактор);
КИРИЛЬЧУК О.М., кандидат філологічних наук, доцент;
КРУПКА М.А., кандидат філологічних наук, доцент;
РОМАНИШИНА Н.В., кандидат філологічних наук, доцент;
ТХОРУК Р.Л., кандидат філологічних наук, доцент.

ЗМІСТ

БЕЗНОСКО ЮЛІЯ	
Детективний сюжет у романах Євгенії Кононенко «Імітація» та «Зрада».....	7
ЄВГЕЙЧУК ОЛЕНА	
Вивчення художнього твору в контексті творчості письменника як складова навчально-методичної системи	12
КОСТЮКОВИЧ ЯНА	
Експресіоністична модель творчості Осипа Турянського: автобіографічна повість «Поза межами болю. Картина з безодні»	15
КОШИНСЬКА ТЕТЯНА	
Авторська модель героя у романі В. Винниченка «Лепрозорій».....	19
КУТІНОВА МАРІЯ	
Дискурс містичного у повісті «Віки плывуть над Києвом» Антона Нивинського	25
МАЙДАНЕЦЬ ОЛЬГА	
Осмилення традиційної культури у романі Марії Матіос «Солодка Даруся»	29
МИСЮК ОЛЬГА	
Сучасна дитяча література у просторі Інтернету	34
МІНІЧ ОЛЬГА	
Своєрідність любовних історій у прозі Люко Дашвар	39
ОЛЕКСЮК АНТОНІНА	
Місто Рівне: концептуалізація топосу на літературній мапі («Рівне / Ровно (стіна): нібито роман» (2001) Олександра Ірванця).....	42
ПАНАЦУК ІРИНА	
Репрезентація національних характерів у романі Івана Нечуя-Левицького «Князь Ієремія Вишневецький».....	46
ПАРХУТА ЮЛІЯ	
Інтеграція навчального процесу як дидактична умова підвищення якості освіти школярів	50
ПАХНЮК КАТЕРИНА	
Інваріанти постаті жінки-матері у творах Володимира Винниченка (на основі драми «Чорна Пантера і Білий Ведмідь» та роману «Записки Кирпатого Мефістофеля»)	53
ПИЛИПЧУК ОЛЕНА	
Родинні драми у романі Люко Дашвар «Мати все»	58

РАДЧИК МАРИНА Незавершені «Вальдшнепи» М. Хвильового як генератор нових культурних смислів: повість «Аглая» А. Сокола та художній фільм «Вальдшнепи» (режисер О. Муратов)	61
РЕГРУТ ПАВЛО Роздвоєння особистості у психологічних студіях Миколи Хвильового та Михайла Коцюбинського	66
РОЗГОН КАТЕРИНА Психоаналітичні ідеї в літературі високого модернізму 1920-х років (повість «Смерть» Б. Антоненка-Давидовича)	72
РОЗЕМБОВСЬКА ЯНІНА Минуле крізь призму приватного досвіду (роман Володимира Лиса «Століття Якова»)	77
СОЗОНІК МАРІЯ «День гніву» Юрія Косача: літературна версія воєнного роману	82
СТРАВІНСЬКА ОКСАНА Вивчення творчості І. Нечуя-Левицького в школі як методична проблема	88
ТКАЧУК ВАЛЕРІЯ Постать інтелігента в контексті естетичних пошуків української модерної літератури	91
ШОСТАК ОЛЬГА Новела Івана Франка «Сойчине крило» – твір про еміграцію й декадента	96
ЯКОВЛЕВА ОЛЕКСАНДРА Новела Тані Малярчук «Жінка і її риба» крізь призму «Закону Борхеса».....	105
<i>Шевченківський конкурс студентських наукових робіт</i>	
ПАХНЮК КАТЕРИНА Постать жінки-матері у творах Тараса Шевченка.....	109
САЙКО ОЛЕНА Бунтівник як героїчна модель Тараса Шевченка («Гайдамаки») та Михайла Коцюбинського («Дорогою ціною»).....	113
ЯРОШ ТЕТЯНА Жанр псалмів у поетичних доробках Тараса Шевченка та Петра Карманського	117

CONTENTS

BEZNOSKO JULIJA Detective devieces in plot of the novels <i>Imitatzija (Imitation)</i> and <i>Zrada (Betrayal)</i> by Yevgeniya Kononenko	7
YEVHEICHUK OLENA Context of Writer's Creative Works in Teaching of Fiction to Be an Element of Methodical System	12
KOSTYUKOVYCH JANA Expressionistic Mode of Osyp Turyanskyi's Writings: Autobiographical Narrative in <i>Poza mezhamy bolyu. Kartyna z bezodn'i (Out of pain limits. Painting from a Abyss)</i>	15
KOSHYNSKA TETYANA Author Model of Hero in Novel <i>Leprosarium</i> by Volodymyr Vynnychenko	19
KUTINOWA MARIYA Discourse of mystique in romance <i>Wiky plywut nad Kyiv'om (Ages to be passing beyond Kyiv)</i> by Antyn Nyvynskyi	25
MAIDANETS OLGA An Idea of Traditional Culture in Novel <i>Solodka Darusya (Sweet Darusya)</i> of Mariya Matios	29
MYSYUK OLGA Contemporary Children Literature in Internet Media.....	34
MINICH OLGA Original Elements in Love Stories of Lyuko Dashwar's Prose.....	39
OLEXYUK ANTONINA Rivne a Town: to Write down a Concept Having Got from the Topos on Literary Map	42
PANASCHUK IRYNA Representation of Nation Characters in Novel <i>Jeremiah Vyshnevezkyi the Prince</i> by Ivan Nechui-Levytskyi	46
PARCHUTA JULIYA Integration in Teaching Process as Didactic Basis to Rise Level of Pupil Education.....	50
PAKHNIUK KATHERYNA Invariants of a Mother-figure in Volodymyr Vynnychenko's Writings	53
PYLYPCHUK OLENA Family Conflicts in Novel <i>To be Possessed Everything</i> by Lyuko Dashwar.....	58

RADCHYK MARYNA

Unfinished Novel *Valdshnepy (Woodcocks)* by M. Hvylovyyi to Be a Generator of New Cultural Senses: Tale *Aglaya* by A. Sokhola and Film *Valdshnepy (Woodcocks)* by Producer O. Muratov..... 61

REHRUT PAVLO

An Idea of Split Personality in Psychological Fiction of Mychola Hkvylovyyi and of Mychailo Kotsyubynskyi..... 66

ROZGON KATHERYNA

Psychoanalytic Theses in Fiction of High Modernism in 1920-th Years (Tale *Smert' (Death)* by B. Antonenko-Davydovych)..... 72

ROZEMBOVSKA IANNINA

Past in the Light of Personal Experience (Novel *Stolittya Yakova (The Century of Jacob)* by Volodymir Lys) 77

SOZONIK MARIA

Den Hniwu (Dies Irae) by Yuriy Khosach as fiction version of battle novel..... 82

STRAWINSKA OXANA

Problem with Methods in School Teaching of Creative Works by I. Nechui-Levytskyi..... 88

TKHACHUK VALERIYA

Figure of Intellectual in Context of Aesthetics Tendencies of the Ukrainian Contemporary Literature..... 91

SHOSTAK OLGA

Short Story *Soichyne Khrylo (Jay Wing)* by Iwan Franko Is an Writing about Emigration and Figure of Decadent..... 96

YAKOVLEVA OLEXANDRA

Short Story *Zhinka ta jiji ryba (Woman and Her Fish)* by Tanya Malyarchuk in Prism of *Rule of Borges*..... 105

Contest of Student Study Dedicated to Anniversiry of Taras Shevchenko's Birth

PAKHNYUK KATHERINE

Mother-figure in Shevchenko's Writings..... 109

SAIKO OLENA

Rebel as Hero Mode in Texts *Hajdamaky (Insurgents)* by Shevchenko and *Dorohoyu Tsinoyu (It Costs Dear)* by Mychailo Kotsyubynskyi..... 113

YAROSH TETYANA

Genre of Psalms in Poetry be Taras Shevchenko and Petro Karmanskyi..... 117

Марія Созонік

Науковий керівник – канд. філ. наук Тхорук Р.Л.

«ДЕНЬ ГНІВУ» ЮРІЯ КОСАЧА: ЛІТЕРАТУРНА ВЕРСІЯ ВОЄННОГО РОМАНУ

У статті описані деякі особливості зображення історичних подій у романістиці Ю. Косача, досліджується питання інтертекстуальності (алюзії на католицький гімн «День гніву»).

Ключові слова: історичний роман, інтертекстуальність, жанр, Хмельниччина.

*Some modes of description of historical events and links of intertextuality (allusion on Latin hymn **Dies Irae**) of the novel are fixed in the article.*

Key words: historical novel, intertextuality, Khmelnytsky times.

У 1948 році по закінченні Другої світової війни Ю. Косач пише про іншу – не світову, але теж визначальну у долі України та українців. Двотомний роман «День гніву» розказує про національно-визвольну війну під проводом Богдана Хмельницького. У центрі оповіді історичні постаті Б. Хмельницький, Є. Вишневецький, М. Кривоніс та добре відомі історичні події – битви під Жовтими Водами і під Пилявцями. Автор спонукає переосмислити події Хмельниччини, поміркувати про славу її героїв, з'ясувати на ширшому матеріалі європейського життя причини, мотиви, наслідки тієї війни. Це дає змогу «відмежувати неістотне від істотного, проглянути в Хмельниччині подію величезної ваги для обох народів [польського й українського. – М. С.], дослідити концепцію Хмельницького і хмельничан як одну з найбистріших, яку знає сучасність й вияснити: яке велике позитивне значення для Полонії могла мати революція 1648 року, коли б її ідеї знайшли хоч частинне розуміння у тодішньої польської еліти» [13]. Завданням статті є інтертекстуальності роману на основі коментаря до назви, характеристика поділу на воєнні табори та особливості їх белетризації, визначення ролі релігійного питання у розгортанні національно-визвольної війни.

Творчість Юрія Косача становить значну цінність в українській літературі, новий крок у її розвитку. Письменник виділяється з-поміж інших своєрідною манерою письма. Окремі аспекти біографії та творчої спадщини досліджували Д. Павличко [6], С. Павличко [7]. На сучасному етапі творчість Ю. Косача не залишається поза увагою дослідників (С. Романов [9], С. Ромащенко [10], І. Сквирська [12], Т. Сагайдак [11]).

Письменник, кладучи в основу свого твору реальні історичні події, зосереджує увагу на певному їх аспекті, дає своє, доволі оригінальне їх тлумачення. Наприклад, завдяки назві відсилає до католицького гімну, акцентуючи увагу на темі передчуття апокаліпсису. «Dies irae» (з лат. «день гніву») – це частина католицької заупокійної меси. Беручи за назву твору

про національно-визвольну війну під проводом Б. Хмельницького слова з католицького гімну, автор свідомо привертає увагу до нетипового погляду на історичні події. Тобто акцентує увагу на їх значенні для Речі Посполитої.

Контекст гімну можна розглядати у зіставленні зі змістом твору. У гімні йдеться про Судний День, коли прийде Суддя і кожен буде відповідати за свої вчинки, коли запанує справедливість. Своєрідним Днем гніву вважають поляки повстання козаків, які спрямовують свій гнів проти релігійного і політичного гніту. Кардинал Мазаріні висловлює думку католицького духовенства, що це не просто заворушення, а початок кінця, який може перерости в крах для Речі Посполитої: «Хто того не бачить, той сліпий. А прогнила будівля Речі Посполитої тільки жде удару, щоб розвалитись. Козаки прискорять кінець цього монстра» [4, 20]. Ця війна «звільнить із праху покоління» [1] українського народу, який гнеться в ярмі і все більше страждає від знущань: «Панщина до п'яти днів у тиждень. Хлопами, бидлом прозивають. Свого в домі не маєш» [4, 25].

Одним із центральних у творі традиційно лишається образ Хмельницького – лідера козацького повстання. «Хмельницький – це лев і орел. Це людина і римських чеснот, може відродити Рим. Може третій Рим у степах...» [4, 49]. Нав'язуються текстом порівняння із «Суддею, який прийде і правдиво все розсудить» із гімну [1]. Паралель простежується ще із української народної творчості, де ім'я Богдан тлумачилось як даний Богом, але акцент, як бачимо, ставиться на польськоцентрованій семантиці. Українці ж вказували на непересічність цієї постаті і значення в історії України, міфологізуючи його чесноти і таланти.

Слова гімну «Я зітхаю як винний, провина змушує мене тремтіти, змилуйся над тим, хто просить, Боже» [1] визначають моделювання католицького духовенства, а саме песимістичні настрої, які панують серед поляків. «Мазаракі збагнув, що землею йде глухий гуд. Тепер цієї весни розколеться небо блискавицями. Вдарить гроза. Грози гніву не приборкати» [4, 38]. Поляки звертаються з молитвами про порятунок тільки до Бога: «– ... О помилуй мя, Боже, повели цій милості Твоїй, по множеству щедрот Твоїх. Почаївська Божа Мати, змилуйся над нами грішними» [4, 185].

Жанр воєнного роману, а «День гніву» саме таким і є, спонукає з'ясувати, як зображено воєнні табори та особливості їх белетризації, як виведені образи ватажків у кожній із персонажних груп, що залежить від названих таборів. Отож, Хмельницький, як лідер козацького повстання, проявив себе як стратег і суворий військовий командир. Письменник вкладає критичний аналіз війська в уста Хмельницького: «...дві тисячі запорозьких охочих, а інші... голота, чернь, сірома, мушкета не заладує, про гармату не скажу». Нелегке завдання стоїть перед ним: зібрати армію, організувати забезпечення провіантом, зброєю, одягом, а на все це потрібні гроші. У всьому цьому він міг поклатись тільки на себе, бо успіх на полі битви спричинив надмірну самовпевненість серед козаків, і з'являється багато неформальних лідерів, які своїм завданням ставлять безпосередні збройні сутички з посполитими. Цим вони перешкоджають політиці козацької

старшини. На противагу Хмельницькому постає ватажок черні, який «під Заславом шкотський капітан, прізвищем Перебийніс в страху тримає Збараських. У заславських лісах стинає й січе кожного, хто панським духом тхне» [4, 137]. Він самовпевнено водить загін сіром, вони нападають на польські маєтки, палять все, рубають, грабують. Максим має прихильність черні, бо поділяє їхні погляди: не переймається майбутнім чи політикою, тим, що залишає після себе криваве побоїще. Кривоніс – хороший воїн, сміливий, розумний, має удачу і талант до ведення бою. Але керує ним пристрасть, гнів засліплює очі, не може він терпіти ще якогось лідера, окрім себе, тому в результаті все ж програє розумові та розважливості Хмельницького.

Схожі настрої панували у польському таборі. Поляки були розгнівані сваволею козаків, не сприймали серйозно тих подій, що відбувались: « – На Хмеля, знатне лицарство! – Під ноги візьми їх, ребелізантив, пеських синів, Корсаку!...» [4, 52] У польському таборі яскраво виділяються на фоні інших Єремія Вишневецький і Януш Корсак. Вони проявили себе талановитими лідерами та військовими стратегами. При зіставленні легко простежити спільні риси у характері та поведінці Вишневецького і Кривоноса. Єремією керував гнів і ненависть. Його загін проявляє жорстокість у ставленні до всіх, хто не католики. Каткування і смерть чекає на кожного, хто потрапить до них у полон: «Спочатку тягнуть на диби... Рубають сокирою руки, пилюють або четвертують шальвіру» [4, 309]. Втіленням спокою, свідомості, далекоглядності постає Корсак. Його не захоплює вир подій, він не втрачає самоконтроль, тому реально оцінює своє становище і дії козаків. Якщо в Речі Посполитій вважають Б. Хмельницького легкою здобиччю, то він заперечує: «– Неабияка сила цієї людини...Потрапив-таки він з нічого збудувати цілу військову махину...наладити уряди... заснувати павутину шпигунів... (адже не скажеш, що певні ми тут, що не слухає нас його вухо, не бачить нас його око)...» [4, 434] Поляки явно переоцінювали свої сили, гербові пани їхали на війну як на свято, не припинялись бенкетити, розваги в таборі, ніхто не думав про ведення бою, а покладались на союзні німецькі загоны та простих селян, які ходять за плугом, а не воюють. Не було єдності між лідерами польського війська, бо між застїллями і розвагами ішла боротьба за владу. Корсак усе це бачив і розумів, але сам не міг ні на що вплинути: «Три дні княжата сварились за владу, три дні пили, чотири дні міркували, чи бити, чи вертатись до домів, а тим часом Хмель присунув сто тисяч на пилявецькі поля» [4, 423]. Тоді коли Хмельницький докладав максимум зусиль, щоб укріпити армію перед найважливішою битвою, поляки теж збирали армію, основним недоліком якої була відсутність талановитих лідерів.

Загалом Юрій Косач пише про такі ворогуючі табори, як поляки, українці, євреї, німці. Бачимо, що основний принцип поділу – за національністю. Автор висловлює загальне враження від перебігу військових подій і їх наслідків. Війна, не важливо за що вона, приносить на землі руйнування, смерть, бідність: «Важкий рік дав ти нам, Господи. Чорний рік. Сарана тучами, поїла лани-засіви. Мор вийшов на людей, мало ж гарби

повезли на той бік? Мало ж Яремині оправці загатили трупом криниць? Мало ж Марс викосив? Лядиною й лопушшям поросли руїни, погар димиться й досі, чорні шляхи, криваві шляхи...» [4, 447]

Найчисленнішими були православні християни і католики. Козаки представлені віруючими людьми. Вони у всьому звертаються до Бога, просять благословення, йдучи на битву, бо вважають, що ця війна за православну віру: «Схоронить нас Бог і подасть потуги, бо правда наша і з нами Бог», – говорить Хмельницький до козаків [4, 30]. Дотримуються православних догматів козаки на полі бою, не лишають вбитих, а хоронять відповідно до обряду. Проте це стосується тільки православних; у ставленні до католиків, євреїв поводяться жорстоко, винищують їх, де тільки зустрінуть: чи на полі битви, чи по селах і замках. Над панськими тілами знущаються, процвітає мародерство: «Що крок – трупи, які тільки сьогодні від півдня почали зносити. Пани, босі, бо чоботи встигла вже стягти сірома, лежали горілиць з поламаними мечами, очі закотились» [4, 102]. Автор демонструє картини жорстокості по-різному: як тло, на якому відбувається розмова між ватажками, як факти мародерства на полі битви, опис наслідків подій із вуст учасників. Приналежність до сану не задає іншої – пацифістської – психології. До козацького війська приєдналось багато і ченців, і попів, які залишали спалені церкви, зруйновані монастирі: «Йшли й попи, підкотивши ряси, й ченці, поглажуючи борідки, підпоясані мотузками, а при боці шаблі» [4, 113].

Католицьке духовенство теж бере активну участь у перебігу війни. Вони розцінюють її як війну за першість єдино правильної католицької церкви і намагаються впливати на польське військо. У Речі Посполитій війна об'єднала релігію і політику: «Сполучімо дві сили – збройний чин лицарства і дух непримиренності когорти. Меч і хрест, гостре око й певна рука» [4, 149]. Промови поляків патетичні, автором демонструються найперш гнівні інтонації і самовпевненість, адже вони передбачають перевагу воїнів когорти. Єремія Вишневецький, засліплений війною, жагою до перемоги, керується далеко не релігійними принципами. Для нього ця війна, як і для Перебийноса, стала війною заради неї самої. «Криниці при дорозі завалив Ярема трупом і отруїв воду в ставках, на вербах же й скрипучих осокомах висіли вішеляки» [4, 404] – так змальовується те, що він залишає після себе. Хоча йдеться про переконання обох сторін, які із однаковим завзяттям вбивають, катують людей, руйнують, спалюють села і міста, прикриваючись одним і тим же – гаслами про боротьбу за віру і свободу. А в кризових ситуаціях всі звертаються до молитви: «Із середньої вежі лунав костельний спів, це, видно, ченці йшли з процесією, обносили Божу Матір Чудотворну» [4, 333]. Таким чином гучні промови і заклики розходяться з реальними вчинками, що свідчить про поверхневність релігійних переконань, які не стали внутрішніми установками. Сторони звинувачую одна одну в грубості, жорстокості, не помічають, що їхня поведінка нічим не краща.

Прикметно, що Ю. Косач художньо заперечує безсторонність, нейтралітет у цій війні. З цією метою уводиться в роман образ італійського

абата Пацічеллі, який приїхав у Річ Посполиту, щоб дати незалежну оцінку подіям, які відбувались. Священик, побачивши жорстокість поляків, хоча б подумки та захищає рішення й вчинки Б. Хмельницького: «Коли б то лиш війна, страшніша – помста нерозумних. Те, що Вишневецький тут учинив, волає до неба... Що ж то буде, коли цієї тварюки не буде кому приборкати...» [4, 328]

Національна війна Богдана Хмельницького в українській традиції вважається національно-визвольною. Але в європейській практиці середньовічні війни розглядаються як релігійні. Цим і цікавий Ю. Косач, адже розширює представлення конфлікту поза поля битви, а чимало уваги звертає на конфесійні питання. Основний конфлікт розгортається між католиками, які пропагують зверхність своєї церкви над усіма іншими, і православними, які прагнуть відстояти свої права. Проте у війну втягнуті також представники інших релігій, зокрема мусульмани та євреї. Це пояснюється тим, що на території Речі Посполитої проживають різні народи, які у війні поляків і українців змушені прийняти одну зі сторін. Також козаки, шукаючи союзників, нехтують релігійною приналежністю і звертаються по допомогу до Туреччини.

Найбільше постраждали у війні між католиками і православними євреї, бо винищували їх і ті, і ті. Поляки вважали їх зрадниками, а козаки встигли натерпітись від них знущань і зневаги за часів Речі Посполитої. У романі Ю. Косача рабин Умані Натан Ганновер залишається незворушним, спостерігаючи за кривавою різнею в місті. За завдання собі він ставить лише достовірно описати всі події війни. Проте «важку покару зіслав Єгова на цю грішну, хоч і медом, і млеком текучу землю. І не за що інше покарав Єгова цю Річ Посполиту, а тільки за гніт підданих. Бо ж бувають і в інших землях ребелії, але така строга ніде не повстала. А що при тому терпить Израель, то це тому, що коли горить сухий дуб, то займається й мох при його корінні...» [4, 268]. Рабин вважає, що, хоча Б. Хмельницький воює за свій народ і свою віру, його перемога буде спільною для всіх, незалежно від віросповідання, і постане нова держава з демократичними законами. Його спокій у час, коли на його очах руйнуються священні для його віри речі, вбиваються одновірців, здатен викликати у читача чимало запитань.

Релігійне питання виходить на перше місце в романі і показує серйозність організації повстання та реальні мотиви, які керували учасниками війни. Таким чином війна за політичну незалежність українців від Речі Посполитої постає як боротьба за свободу і верховенство православної церкви. Незалежно від мотивів, які керують ворогуючими сторонами, від того, хто розпочав війну, табори противників схожі. Подібні характери лідерів, проблеми та конфлікти між ними та військом, панує той же психологічний стан. Чітко простежуються обов'язкові складові перебігу будь-якої війни: наявність лідерів, мотивація, політична обізнаність, грошове забезпечення. Вони теж здебільшого паритетні. Тому поразка і перемога у цій війні зображується як результат позалюдських, потужніших чинників, і молитва чи гімн вказують на основного учасника історичного руху –

Божеественне провидіння.

Ю. Косач у романі «День гніву» описав події національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького, показуючи війну під різними ракурсами, акцентуючи увагу на тих подіях і фактах, які часто залишаються поза увагою авторів історичних романів. Назвою автор привертає увагу читача і змушує звернутись до католицького заупокійного гімну, таким чином пропонує розглядати події війни з незалежного погляду, об'єктивно оцінювати кожну з ворогуючих сторін.

Джерела:

1. Dies irae (католицький гімн) [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.ua.wikipedia.org/wiki/Dies_irae.
2. Єфремов С. Історія українського письменства / С. Єфремов. – К.: Femina, 1995. – 540 с.
3. Кемпбел Дж. Герой із тисячею облич / Дж. Кемпбел. – К.: Альтернативи, 1999. – 390 с.
4. Косач Ю. Історичні твори: В 3 кн. Кн. 2: День гніву / Юрій Косач; упорядкув. Р. Радишевського. – К.: Персонал, 2010. – 478 с.
5. Лесин В. Літературознавчі терміни: Довідник / В. Лесин. – К.: Радянська школа, 1985. – 251 с.
6. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Гром'як, Ю. Ковалів, В. Теремко. – К.: Академія, 2006. – 752 с.
7. Павличко Д. Вірити Батьківщині: [Ю. Косач] / Д. Павличко // Павличко Д. Над глибинами: Літературно-критичні статті і виступи. – К., 1983. – С. 209-217.
8. Павличко С. Теорія літератури / С. Павличко. – К.: Основи, 2002. – 679 с.
9. Романов С. «Портрет митця замолоду»: штрихи до життєвого і творчого шляху Юрія Косача / С. Романов // Слово і час. – К.: Фенікс. – 2009. – №12. – С. 29–45.
10. Романов С. Юрій Косач: життя і творчість на тлі епохи / С. Романов // Дивослово. – 2012. – №1. – С. 54–59.
11. Ромащенко Л. Тематична і жанрово-стильова палітра історичної прози Юрія Косача [Електронний ресурс] / Л. Ромащенко // Режим доступу: archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vchu/filol/2010_188/N188p086-092.pdf.
12. Сагайдак Т. Художнє осмислення Доби Хмельниччини в історичній романістиці першої половини ХХ століття [Електронний ресурс] / Т. Сагайдак // Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/.../fil/.../sagaidak.pdf.
13. Сквирська І. Національна ідея в історичних творах Юрія Косача [Електронний ресурс] / І. Сквирська // Режим доступу: http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Lits/2010_29/362_366.pdf.